

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI
İç Ticaret Genel Müdürlüğü

Sayı : E-14670376-437.99-00067138477
Konu : Elektronik Ürün Senetleri

ADALET BAKANLIĞINA
(İcra İşleri Dairesi Başkanlığı)

5300 sayılı Tarım Ürünleri Lisanslı Depoculuk Kanuna göre, uzun süreli depolanabilen ve standardize edilebilen hububat, baklagiller, yağlı tohumlar, pamuk, fındık, zeytin, kuru kayısı ve Antepfıstığı gibi tarım ürünleri, ürün sahipleri tarafından lisanslı depolara getirildikten sonra, sınıf ve kaliteleri yetkili sınıflandırıcı olarak isimlendirilen laboratuvarlarca belirlenmekte, lisanslı depolarda depolanmakta ve bu ürünlerin ticareti ürünün mülkiyetini temsilen düzenlenen elektronik ürün senetleri vasıtasıyla Türkiye Ürün İhtisas Borsasında yapılmaktadır.

Lisanslı depo işletmeleri Bakanlığımızca verilen izinle kurulmakta, akabinde yine Bakanlığımızca gerekli idari ve yerinde incelemeler sonucu lisans alarak faaliyetlerine başlamaktadır. Ülke çapında lisans almış 150 adet lisanslı depo şirketi, 40 ilde, toplam 216 adet depoda lisanslı depoculuk faaliyetlerini sürdürmektedir. Türkiye Ürün İhtisas Borsasının faaliyete geçtiği 2019 yılının Temmuz ayından itibaren toplam elektronik ürün senedi işlem hacmi ise 22,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir.

5300 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında, **Kanun çerçevesinde ürün senedine bağlanmış tarım ürünlerinin haczinin, ancak ürün senedinin haczi suretiyle yapılacağı** hüküm altına alınmıştır.

Anılan Kanuna istinaden çıkarılan Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliğinin 5 inci maddesinin sekizinci fıkrasında; **“Ürünlerin haczi, yetkili mercilerin talebi üzerine bu ürünleri temsil eden elektronik ürün senetlerinin haczi suretiyle olur. Bu işlemin nasıl yapılacağı Elektronik Kayıt Kurallarında belirtilir.”** hükmü yer almaktadır.

Bakanlığımızca, elektronik ürün senetlerinin sistem üzerinden oluşturulmasını sağlamak, bu senetlere bağlı tüm hak ve yükümlülükler ile işlemleri ilgili taraflar itibariyle kayden izlemek amacıyla Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş., mevzuat çerçevesinde Elektronik Kayıt Kuruluşu (EKK) olarak yetkilendirilmiştir. EKK tarafından elektronik ürün senetlerinin kayden izlenmesine, devredilmesine, değiştirilmesine, iptaline, güvenliğine ve elektronik ürün senedine yönelik diğer işlemlere ilişkin usul ve esaslar Elektronik Ürün Senedi Yönetmeliğine dayanılarak Bakanlığımızca çıkarılan **Elektronik Kayıt Kuralları** çerçevesinde belirlenmiştir.

Bu kapsamda, Elektronik Kayıt Kurallarının "**Haciz, tedbir ve hapis işlemleri**" başlıklı 17 nci maddesinin birinci fıkrasında, **elektronik ürün senedine ilişkin her türlü haciz, tedbir ve hapis işleminin, ilgili mudi hesabına bağlı alt hesaplar kullanılmak suretiyle üyelerce uygulanacağı, üyelerin, kendilerine gelen her türlü haciz ve tedbir taleplerini karşılamak üzere, öncelikle EKK kayıtlarında gerekli değişiklikleri yapmakla yükümlü olduğu** ve aynı maddenin ikinci fıkrasında, **üyenin, yetkili mercilerin satış talebi üzerine, hacedilen elektronik ürün senetlerinin satışı için borsaya bildirimde bulunacağı ve satış sonrası bedelin ödenmesini müteakip ilgili merciin hesabına ödeme**yi gerçekleştireceği hüküm altına alınmıştır.

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: AA8ACA5D-07D5-46E6-8567-18CF3AD3AAAF4

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Dumlupınar Bulvarı No:151 B Blok 06800 ANKARA

Telefon No: 03124494848 Faks No: 03124494886

e-Posta: f.atar@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için:

FIRAT ATAR

Ticaret Uzmanı

Telefon No: 03124494848

Yukarıda belirtilen hükümlere göre, **haciz işlemleri Elektronik Kayıt Kuruluşu üyesi olan banka veya finans kuruluşları tarafından elektronik ürün senetlerinin saklandığı hesaplar üzerinde uygulanmaktadır.** Böylelikle hacizli elektronik ürün senedinin Borsada işlem görmesi engellenmektedir.

Bu kapsamda, **lisanslı depolar uhdesinde muhafaza edilen fiziki ürünlerin haczi mümkün olmayıp, söz konusu ürünler ancak yukarıda anılan mevzuat hükümleri kapsamında elektronik ürün senetleri aracılığıyla haczedilebilecektir.**

Mevcut durumda, lisanslı depolarda depolanan ürünleri temsil eden elektronik ürün senetleri elektronik ortamda ülke çapında tek bir platform üzerinden Türkiye Ürün İhtisas Borsasında alınıp satılmaktadır. Dolayısıyla Borsadaki alım satım işlemleri ile mülkiyet elektronik ortamda sürekli el değiştirebilmektedir. Diğer taraftan, platform üzerindeki işlemler, ürünler fiziki olarak lisanslı depolardan çıkarılmadan gerçekleştiği için, lisanslı depo işletmeleri ürünün sahiplerini anlık olarak bilememekte, yalnızca ürünlerin muhafazası görevini yürütmekte ve Borsadaki işlemler sonucunda elektronik ürün senedi sahibi olan gerçek veya tüzel kişilere bu ürünleri teslim etmektedir.

Ancak, Bakanlığımıza ulaşan bir şikayet başvurusunda; Borsa üzerinden satın alınan ürünün ürün sahibince depodan teslim alınmadığı, **nakliye, yol masrafları ile ürünün teslim alınmamasından ötürü zarara uğranıldığı belirtilmektedir.** Konuya ilişkin olarak ilgili lisanslı depo işletmesinden alınan bilgilerde ise, lisanslı depo uhdesinde bulunan fiziki ürüne doğrudan haciz konulduğu (elektronik ürün senedine haciz konulmadığı) ve lisanslı depoya yediyeminlik tesis edildiği, bu yüzden ürünlerin yeni sahiplerine teslimi konusunda lisanslı depo işletmesi tarafından tereddüde düşüldüğü belirtilmektedir.

Elektronik ürün senetlerine anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde kaydi ortamda haciz tesis edilmediği sürece, elektronik ürün senetleri Borsa'da işlem görmeye devam edecektir. Bu durum 5300 sayılı Kanununun 17 nci maddesinin üçüncü fıkrasında da hüküm altına alınmıştır.

Diğer yandan lisanslı depo işletmelerinin asli görevinin ürünlerin muhafazası olması, genel olarak lisanslı depoya teslim edilen aynı tür ve sınıftaki ürünlerin bir arada karıştırılarak depolanması (mislen), ürünlerin elektronik ürün senetleri vasıtasıyla Borsada işlem görmesi ve Borsadaki alım satım işlemlerinden lisanslı depo işletmelerinin bilgisinin olmaması nedenleriyle lisanslı depo işletmelerine yediyeminlik görevinin tevdi edilmesinin uygun olmadığı değerlendirilmektedir.

Bu itibarla, lisanslı depolarda bulunan ürünlere ilişkin elektronik ürün senetlerine tedbir konulmadan, fiziki ürünlere haciz konulması veya tedbir alınması işlemleri lisanslı depoculuk ve ürün ihtisas borsacılığı sistemine yönelik zafiyet oluşturduğundan, lisanslı depolarda bulunan ürünlere yönelik haciz işlemlerinde öncelikle yukarıda anılan mevzuat hükümleri çerçevesinde elektronik ürün senetlerine haciz konulması hususunda İcra Mahkemeleri ve İcra Müdürlükleri nezdinde gerekli tedbirlerin alınmasına yönelik bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Adem BAŞAR
Bakan a.
İç Ticaret Genel Müdür V.

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: AA8ACA5D-07D5-46E6-8567-18CF3AD3AAF4

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Dumlupınar Bulvarı No:151 B Blok 06800 ANKARA

Telefon No: 03124494848 Faks No: 03124494886

e-Posta: f.atar@ticaret.gov.tr

İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr

KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için:

FIRAT ATAR

Ticaret Uzmanı

Telefon No: 03124494848

